

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Харківського національного
університету мистецтв імені І.П. Котляревського

Протокол № 9 від 27.04.2023 р.

Введено в дію наказом від 28.04.2023 р. № 45

Зміни та доповнення обговорено та схвалено на
засіданні НМР (протокол № 9 від 26 червня 2025 р.)

**НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТР
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І.П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО»

галузь знань: В КУЛЬТУРА, МИСТЕЦТВО ТА ГУМАНІТАРНІ НАУКИ

спеціальність: В5 МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО

ВСТУП

Практична підготовка здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво» є невід'ємною складовою системи професійної підготовки в ХНУМ імені І.П. Котляревського. Вона забезпечує наступність між першим (бакалаврським) і другим (магістерським) рівнями вищої освіти та спрямована на поглиблення й практичну реалізацію набутих компетентностей у реальних і змодельованих ситуаціях професійної діяльності.

Практична підготовка сприяє формуванню здатності самостійно розв'язувати складні професійні та творчі завдання, приймати обґрунтовані рішення, працювати в умовах сучасного культурно-мистецького й освітнього середовища. Особлива увага приділяється розвитку професійної автономії, ініціативності, креативності, рефлексивного мислення, здатності до командної та проєктної роботи, а також готовності до безперервного професійного розвитку.

Наскрізну програму практики розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.1993 № 93, із змінами, внесеними наказом Міністерства освіти України від 20.12.1994 № 351, Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського, освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» та навчального плану підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти в галузі знань В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки» за спеціальністю В5 «Музичне мистецтво». Програма спрямована на закріплення теоретичних знань і набуття практичних навичок професійної діяльності.

Наскрізна програма практики є основним навчально-методичним документом, що визначає зміст проведення практик здобувачів вищої освіти, та є основою для складання робочих програм усіх видів практики вказаного освітнього рівня з урахуванням специфіки, виду практики, особливостей баз практики та конкретних умов їх проходження.

Мету та завдання практики визначено з урахуванням програмних результатів навчання, передбачених освітньо-професійною програмою.

Мета практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за ОПП «Музичне мистецтво» полягає у формуванні та розвитку готовності до самостійної професійної діяльності шляхом інтеграції теоретичних знань, практичних умінь і набутого професійного досвіду. Практична підготовка спрямована на застосування здобутих компетентностей для розв'язання комплексних професійних завдань у сфері музичного мистецтва, зокрема виконавської та педагогічної діяльності у закладах вищої та фахової передвищої мистецької освіти.

Практична підготовка спрямована на формування готовності здобувачів освіти до:

- здійснення самостійної професійної діяльності у сфері музичного мистецтва, зокрема виконавської та педагогічної діяльності у закладах вищої та фахової передвищої мистецької освіти;
- розроблення та реалізації власних творчих, виконавських і професійних проєктів;
- застосування набутих теоретичних знань і практичних умінь для розв'язання комплексних професійних завдань у сфері музичного мистецтва;
- організації та проведення навчальних занять, застосування сучасних методів і технологій викладання фахових дисциплін;
- самостійного опрацювання, аналізу, інтерпретації та презентації професійної, творчої й наукової інформації;
- застосування теоретико-методологічних засад музичного мистецтва та фундаментальних музикознавчих дисциплін у виконавській, творчій і педагогічній діяльності;
- професійної взаємодії з учасниками освітнього та мистецького процесів;
- самостійного пошуку та обґрунтування способів розв'язання проблемних і нестандартних професійних ситуацій.

Основними *завданнями* практичної підготовки є:

- поглиблення, систематизація та практичне застосування знань, умінь і навичок, набутих у процесі навчання;
- розвиток загальних і фахових компетентностей, необхідних для самостійної професійної діяльності у сфері музичного мистецтва, зокрема виконавських, педагогічних, комунікативних, аналітичних, творчих та організаційних;
- набуття практичного досвіду професійної діяльності, творчої та педагогічної взаємодії, а також ознайомлення із сучасними формами організації освітнього, виконавського й мистецького процесів;
- застосування набутих компетентностей під час підготовки та реалізації творчих, виконавських і педагогічних проєктів;
- критичне осмислення, аналіз та узагальнення професійного досвіду, набутого під час практики, та його інтеграція у власну професійну діяльність;
- застосування теоретичних, методичних і практичних знань для розв’язання професійних завдань і проблемних ситуацій;
- апробація та презентація результатів власної творчої, виконавської, педагогічної або дослідницької роботи у професійному та академічному середовищі;
- розвиток здатності публічно представляти, аргументувати й обговорювати результати власної професійної та творчої роботи з дотриманням принципів академічної доброчесності та професійної етики;
- формування здатності до професійної рефлексії, самооцінювання результатів власної діяльності та подальшого самостійного професійного розвитку.

РОЗДІЛ І

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Види та терміни проходження практики здобувачами другого

(магістерського) рівня вищої освіти за ОПП «Музичне мистецтво».

Основні види практик – навчальна, виробнича, що є взаємодоповнюючими елементами системи практичної підготовки здобувачів вищої освіти, реалізуються як компоненти педагогічної практики та практики за фахом, змістовне наповнення яких визначається робочими програмами.

Терміни та форми контролю практик наведено у таблиці:

Освітня програма	Види практики	Терміни	Кількість кредитів ЄКТС	Форма контролю
ОПП Музичне мистецтво	Практика за фахом	2-3 семестр	6	Залік 2,3 семестри
	Педагогічна практика	2-3 семестр	6	Залік 2,3 семестри

1.2. Бази практик

Здобувачі вищої освіти мають можливість проходити усі види практик на загальноуніверситетських базах практики, у мистецьких закладах культури і освіти згідно цільового договору здобувача (за наявності), на випусковій кафедрі.

Основні види практики забезпечують відповідні структурні підрозділи Університету та партнерські організації, з якими укладено угоди про співробітництво, зокрема:

Вид практики	Бази практики
Практика за фахом	Концертні зали, навчальні лабораторії, оркестри, бібліотека ХНУМ імені І.П. Котляревського, оперна студія ХНУМ імені І.П. Котляревського, Харківська спеціалізована музично-театральна бібліотека, класи викладачів фаху та керівників практики студента-практиканта.
Педагогічна практика	Кафедри ХНУМ імені І.П. Котляревського

1.3. Відповідальність за організацію практик та їх методичне забезпечення.

Відповідальність за організацію та проведення практик здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за ОПП «Музичне мистецтво» покладається на випускові кафедри ХНУМ імені І. П. Котляревського:

- спеціального фортепіано;
- хорового та оперно-симфонічного диригування;
- сольного співу та оперної підготовки;
- композиції та інструментування;
- теорії музики;
- інтерпретології та аналізу музики;
- історії української та зарубіжної музики;
- оркестрових духових та ударних інструментів;
- оркестрових струнних інструментів;
- музичного мистецтва естради та джазу;
- народних інструментів України.

Кафедри розробляють методичне забезпечення практик згідно з «Положенням про практичну підготовку здобувачів вищої освіти ХНУМ імені І.П. Котляревського», типовими методичними рекомендаціями щодо проведення практик, чинним навчальним планом та цією Наскрізною програмою практики.

На початку навчального року кафедри:

- здійснюють розподіл здобувачів освіти за керівниками практики та відповідними базами практик;
- надають здобувачам необхідний пакет документів (див. Додатки).

Дистанційне проведення практик. У процесі організації практики в період військового стану та/або у випадку виникнення інших форсмажорних обставин (карантин тощо) може бути застосована дистанційна форма організації практичної підготовки здобувачів вищої освіти, яка передбачає використання засобів та технологій дистанційного навчання.

У цьому випадку керівники практик вносять корективи в змістове наповнення програм практики відповідно до умов організації освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання, визначаються з пакетом звітної документації, формою, процедурою та критеріями захисту результатів проходження практики.

РОЗДІЛ II

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИК

2.1. Розподіл та закріплення здобувачів вищої освіти ступеня магістр ОПП «Музичне мистецтво» за базами практики, призначення керівників практики кожному здобувачеві здійснюється кафедрами, відповідальними за проведення практик і подається керівнику практики ХНУМ імені І.П. Котляревського на початку навчального року.

Здобувач вищої освіти може самостійно (за згодою завідувача кафедри) обрати базу практики, узгодивши це з обраною установою у письмовій формі (оформлення договору).

До початку практики керівник практики від кафедри проводить інструктаж, де ознайомлює здобувачів вищої освіти з питаннями, що стосуються організації і проходження практики, форми звіту, переліку звітної документації тощо. Також керівник практики від кафедри проводить зі здобувачем освіти інструктаж з техніки безпеки та охорони праці.

2.2. Документальне оформлення проходження практик

Проходження практики здобувачами освіти відображається у наступних документах:

по кафедрі:

- закріплення здобувачів освіти за керівниками практик та відповідними базами практик;
- направлення на практику (для виробничої практики – *за необхідністю*);
- письмова характеристика здобувача, який пройшов практику;
- звіт кафедри про проведення практик за навчальний рік.

документація здобувача:

- звіт про проходження практики;
- заповнений щоденник практики.

Документація щодо проходження практики та звітні матеріали за її результатами зберігаються на кафедрі протягом п'яти років.

2.3. Оцінювання практики. Контроль та оцінювання проходження практичної підготовки здобувачами освіти за ОПП «Музичне мистецтво» здійснюються щосеместрово у формі заліку, а після завершення практичної підготовки в останньому семестрі – також у формі презентації її результатів на кафедрі.

Оцінювання практичної підготовки здійснюється з урахуванням рівня теоретичної та практичної підготовки здобувача, якості виконання завдань практики, рівня сформованості професійних умінь і навичок, здатності застосовувати набуті компетентності у практичній діяльності, творчого підходу до виконання завдань, якості оформлення звітної документації та своєчасності її подання.

Практикант зобов'язаний повністю виконати завдання, передбачені програмою практики, дотримуватися правил трудового розпорядку, нести відповідальність за виконану роботу, відвідувати вчасно базу практики та вести необхідну документацію. По закінченні практики здобувачі вищої освіти надають на кафедру звітну документацію. Підсумки кожної практики обговорюються на засіданні кафедри, та подаються керівнику практики університету.

2.4. Обов'язки та права практиканта. Здобувачі вищої освіти під час проходження практики зобов'язані:

- до початку проходження практики отримати від керівників вказівки щодо проходження практики, інструкції щодо заповнення необхідної документації тощо;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені робочою програмою практики, вказівки керівників практики;
- ознайомитися з правилами техніки безпеки, охорони праці, та під час проходження практики суворо їх дотримуватись;
- свою діяльність організовувати відповідно до вимог Статуту бази практики, дотримуватись правил внутрішнього розпорядку бази практики;

- своєчасно оформити звітну документацію та захистити результати практики на кафедрі.

Здобувач-практикант має право:

- звертатися з усіх виробничих питань до керівників практики;
- користуватись нормативними документами установи, де він проходить практику;
- вносити пропозиції щодо удосконалення організації підготовки та проведення практик.

2.5. Обов'язки керівників практики. Керівник практики від кафедри:

- здійснює загальне керівництво практикою і несе відповідальність за практику закріпленої за ним групи здобувачів вищої освіти;
- забезпечує виконання здобувачами вищої освіти завдань і робочих програм практики;
- перед початком практики перевіряє наявність необхідних місць для практикантів, інформує безпосередніх керівників;
- співпрацює з керівником практики ХНУМ щодо організації та порядку проведення практики;
- здійснює контроль за виконанням практикантами програми практики, перевіряє документацію з практики (звіти, програми, щоденники практики тощо);
- надає методичну допомогу практикантам, вибірково відвідує бази практики, соціокультурні заходи, у яких практиканти беруть участь, аналізує й оцінює їх;
- консулює щодо правильності оформлення Звіту про практику;
- здійснює контроль проходження практики.